

Maakuntafoorumin kokousmuistio

Aika: 26.4.2019 klo 10.00-11.00

Paikka: Skype

Maakuntafoorumin kokous toteutettiin Skype kokouksena. Kokouksen avaus klo 10:02.

Kokouksessa käsiteltiin Paikkatietoalustan Maakunta-osahankkeen ajankohtaisia asioita, joihin oli tätä ensimmäistä Maakuntafoorumin kokousta varten valikoitu Uljas-rajapintatyön sekä Indeksointipalvelun esittely.

### **Esitys 1) Määrittelytyö rajapinnan avaamiseksi Metsähallituksen Uljas-tietojärjestelmästä**

Miina Vainio Pirkanmaan liitosta esitteli Uljas-rajapintatyön taustaa ja nykyhetken tilannetta. Lähtökohtana oli maakuntien yhtenäiset tietomallit -selvitys, jonka tavoitteena oli tunnistaa maakuntien tulevien toimintojen näkökulmasta keskeisimmät paikkatietoaineistot, joiden tietosisällön tulisi olla valtakunnallisesti yhteismitallista.

Alun perin pilottia varten oli useita vaihtoehtoja, joista karsittiin neljä pilotoitavaksi sopivaa vaihtoehtoa. Tietyt reunaehdot ovat olemassa, joista keskeisimpinä tiukka aikataulu (toteutus vuoden 2019 aikana) ja tietoturvakysymykset. Lopulliseksi pilotiksi valikoitui suojelualueet-teema.

Suojelualueet-teemasta on käyty keskustelua yhdessä SYKE:n, Metsähallituksen ja Museoviraston kanssa, joista jatkokehittämiseen valikoitui Metsähallituksen Uljas-tietojärjestelmä. Uljas-tietojärjestelmästä olisi mahdollisuus avata rajapinta. Paikkatietoalustan ohjausryhmä hyväksyi helmikuussa esityksen pilottityöstä. Huhtikuussa toteutettiin aloituspalaveri Metsähallituksen kanssa. Uljas-tietojärjestelmän suojelualueet jakautuvat lukuisiin biotooppikuvioihin, joiden muuttujatietoja lähdetään valitsemaan, esim. Natura-luontotyypit.

Tarkoituksena on määritellä rajapinnasta yksinkertainen malli. Aikataulu on suhteellisen tiukka: nyt on mahdollisuus kommentoida, toukokuussa tehdään valinnat tarkemmasta sisällöstä, kesäkuussa määrittelytyön ensimmäinen versio on valmis ja elokuussa tavoitteena saada määrittelytyö päätökseen.

#### Keskustelua:

Kommentteja kaivattiin erityisesti tietosisältövalinnasta sekä pilottiaineiston aluerajauksesta. Aluerajaus on tärkeä, koska esimerkiksi pelkästään Nuuksion kansallispuistossa on yli 4000 biotooppikuviota. Aiheeseen liittyen toivottiin lisäksi keskustelua siitä, mitä tulisi valita tai toisaalta mitä ei missään nimessä tulisi valita pilottiin mukaan. Lisäksi kaivattiin kokemuksia Natura-luontotyyppien käytöstä, ja mikä on niiden käyttötarve.

Keskustelua syntyi vähäisesti. Natura-vaikutusten arviointi liittyy maankäytön suunnittelussa oleellisesti mm. tiehankkeisiin, ja keskustelussa tuli myös esille, että maakuntakaavojen perinnebiotoopit perustuvat melko vanhaan aineistoon. Kysyttiin, onko tarkoitus tästä aineistosta (perinnebiotoopit olivat myös ehdolla pilottiaineistoksi) tehdä uudenlaisia valtakunnallisia tai maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja. Vastaukseksi voitiin antaa, että Metsähallitus ei ole tehnyt tätä arviointia, vaan nykyiset Ely-keskukset.

Asiaan liittyen saatiinkin kokouksen jälkeen tarkennusta, kun YM- uutiskirjeen mukaan perinnebiotooppien päivitysinventoinnit on tarkoitus aloittaa kesällä 2019. Rahoitusta kohdennetaan ELY-keskuksissa tehtäviin maastotöihin, ja hanketta ohjaamaan perustetaan työryhmä.

Metsähallituksen Uljas-tietojärjestelmän rajapinnan määrittelytyössä tullaan perinnebiotoppien sijaan kuitenkin keskittymään esimerkiksi Natura-luontotyyppeihin, joka on muutenkin kysytty aineisto.

**Kommentteja otetaan vielä vastaan 10.5 saakka** (Miinalle sähköpostia miina.vainio@pirkanmaa.fi). Kommentteja kaivataan erityisesti tietosisältövalinnasta sekä pilottiaineiston aluerajauksesta. Tarkoituksena on valita tarkoituksenmukaiset biotooppikuvioiden muuttajat ja niiden sisältö.

## **Esitys 2) PTA – Indeksointipalvelu.**

Esa Tiainen Maanmittauslaitokselta esitteli Indeksointipalvelun pilotoinnin käynnistämistä. Tällä hetkellä ollaan pilotoinnin valmisteluvaiheessa.

Esa esitteli indeksointipalvelun taustaa ja lähtökohtia. Lähtökohtaisesti tarkoituksena on sijoittaa tietoyksiköitä (valmiisiin) aluejakoihin. Indeksointipalvelua varten on tehty käyttötärveselvitys, jossa korostettiin omien aluejakojen hyödyntämistä, mutta samalla todettiin myös tarve uusille aluejaoille. Otettava huomioon viranomaiskäyttötärpeiden palveluintegraatiot.

Selvityksen mukaan minimivaatimuksena on, että sijaintitiedot oltava mahdollisimman tarkkoja (tulisi pyrkiä koordinaattitietoon) ja omat aluejaot. Lähinnä osoitteiden ja rakennusten sijoittaminen, mutta myös muut. Esa esitteli palvelun tarjoamia mahdollisuuksia sekä tunnistettuja haasteita palvelun toteutuksessa.

Esa painotti, että vaikka sote raukesi, lähtökohta on edelleen relevantti, vaikkakin toimijat vähän erilaisia. Muita käyttötärpeitä tullut esille, mm. YVA, YLVA jne. Tarvitaan parempaa osoitetietoa (tätä käsitellään enemmän toisessa PTA:n hankkeessa).

Myös tietosuojakysymyksiin tartuttiin. Tietosuoja otetaan huomioon, ja tietosuojakysymykset voivat vaikuttaa sijainnin esittämiseen (esim. pohjavedenottojen tarkkaa sijaintia ei esitetä). Tietosuojan vuoksi indeksointipalvelun käyttäjien rooleihin tulee kiinnittää huomiota.

Lisäksi pohdittiin, mikä on kunnan rooli: tuottaja vai hyödyntäjä? Valinnaisia aluejakoja voidaan lisätä.

Esa esitteli myös useita toiminnallisia lisävaatimuksia sekä toiminnallisuuskokonaisuutta.

### Keskustelua:

Indeksointipalvelusta on tehty esiselvitystyö, joka on nyt luettavissa PTA:n nettisivuilla (<http://maakunta.paikkatietoalusta.fi/ajankohtaista/indeksointipalvelun-kayttotarveselvitys-nyt-julkaistu>).

Kokouksessa pyrittiin hahmottamaan ja löytämään käyttäjäryhmä(t) pilotointia varten, ja valitsemaan tarvittava kohdealue aluejakohierarkioineen.

Lisäksi pohdittiin mahdollisuuksia työpajan järjestämiseen, jota oli käsitelty myös edellisenä päivänä koordinaatioryhmän kokouksessa. Mukaan tarvittaisiin case:n (esimerkitapaus pilotoitavaksi) asiantuntija, mutta yhden case:n sijaan voitaisiin ottaa mukaan useampia vaihtoehtoja. Ajatuksena on, että case palvelisi useampia käyttäjätärpeitä. Pohdittiin, mikä on mielekäs käyttöliittymä. Valitaan käyttäjäryhmä ja kohdealue.

Edellisenä päivänä koordinaatioryhmän kokouksessa ehdotettiin case:ksi sote ja kotihoito, mutta asiaa ei ole löytö lukkoon. **Asiaa pohditaan aktiivisesti lisää ja ehdotuksia otetaan vastaan.**

Lopuksi osallistujille annettiin mahdollisuus esittää kysymyksiä muutoin Maakunta-osahankkeeseen liittyen, mutta kellään ei ollut kommentoitavaa tai kysyttävää. Jatkossakin tullaan järjestämään Maakuntafoorumin Skype-tilaisuuksia, joista ilmoitetaan sähköpostitse. Myös tuleviin kokouksiin otetaan vastaan toiveita sekä

ehdotuksia aiheista. 14.5 järjestetään webinaari yleisemmin Maakunta-osahankkeen ajankohtaisista asioista (<http://www.paikkatietoalusta.fi/tapahtumat/webinaari-maakunta-osahankkeen-ajankohtaiset-2019-05-14>). Kokous päätettiin klo 10:54.